

Ob slovenskem kulturnem prazniku

Pesništvo, svobodoljubnost, erotika so bili trije osnovni stebri Prešernovega življenjskega načina. Vodilno mesto je pri tem zagotovo pripadalo pesništvu, poeziji, ki pa jo je globinski ustvarjalec znal na utemeljen način povezati s svojimi svobodoljubnimi željami, s svojim tolerantnim domoljubjem in človekoljubjem in s svojim trpkim nekako statično zamejeno in vseeno tudi pustolovsko vihravim ljubezenskim hrepenenjem.

Že v prvem sonetu »Sonetov ljubezni« je domoljubno in svobodoljubno Prešernovo čustvo povezano s pomočjo usodnostnega ljubezenskega pretresa v dragoceno pesniško enoto. Čeprav prepušča epske literarne načine takoimenovanim »pesnikom druge vrste«, prozaistom, »Homerom«, čeprav pomenijo Prešernu opisi slavnih bitk pravzaprav protitok njegovega pesniškega načina in stremljenja, zmaga nad Turki pri Sisku prav tako kot pohod rimskega cesarja Avgusta po ozemlju današnje Slovenije ali Hrvaške takoj eno od osnovnih zgodovinskih dejstev, zaradi katerih doživi Prešernovo osebnost, ponotranjeno eksistencialno stremljenje nove razsežnosti.

Kljub trdno prisotnemu družbenemu in socialnemu ozadju v Prešernovi poeziji, kljub tipični zgodovinski barvitosti Prešernovega pesniškega sveta, je osnovno dogajanje Prešernove poezije ponotranjeno, polno čustvenih ljubezenskih hrepenenj in globinskih svobodoljubnih želj. V tem smislu je Prešernova poezija nadvse dragocena in tudi nadvse novatorsko napredna, saj se vse uresničuje prav v boju za svobodnejše življenje posameznih človeških osebnosti. Zelo pomembno je, da je Prešeren zelo obširne dele svojega ustvarjanja posvetil ponotranjenim emocionalnim prostorom človeka, ki se svojih čustev in osebnih stremljenj ne sramuje več, temveč se prav s pomočjo le-teh šele lahko dokončno uresniči.

Morda smo se doslej premalo zavedali, da je bil Prešeren zelo trdoživ in stanoviten bojevnik za nove človekove pravice. V svoji notranjosti je že zaslutil nove svobodnejše dobe s sproščenejšo družbo in svobodnejšim človeškim življenjem. Prav tako je še sredi malomeščanskega ali pa kar fevdalnega gosposkega mraka slutil nove razvojne poti, ki so posameznim ljudem, narodom in idejam zagotavljale ugodnejše perspektive.

LEV DETELA

(Dalje na 7. strani)

Nejasen politični položaj

Tudi po sestanku vodstva Krščanske demokracije ob koncu prejšnjega tedna je ostal položaj nejasen in zapleten, čeprav se je pričakovalo, da bo prispeval k razčiščenju. Vodstvo krščanskih demokratov je na njem sicer soglasno potrdilo, da ni pripravljeno skleniti nobene politične koalicije oziroma vladne večine s komunistično stranko in da »vlada v sili«, v kateri bi bile zastopane vse politične stranke, ki so bile sklenile lani julijski programski sporazum, ne pride v poštev, vendar pa se je izreklo pripravljeno skleniti nov, še trdnejši in določnejši sporazum z drugimi strankami glede akcijskega programa nove Andreottijeve vlade. Ta naj bi uživala v parlamentu podporo komunistov in drugih strank dosedanjega sporazuma, nad izvajanjem programa pa naj bi še posebej bdela »odbor porokov«, ki bi ga sestavljali predsednik parlamentarnih skupin tistih strank, ki bi v parlamentu glasovale za vlado.

Nekateri so pričakovali, da bodo komunisti odklonili ta predlog, ker se je zdelo, da so trdno odločeni, priti v vlado ali vsaj v takoimenovano politično vladno večino, in da se zato ne bodo zadovoljili samo z novo obliko programskega sporazuma. Vendar pa so proti pričakovanju takoj pokazali pripravljenost za pogajanja o tem. To pojasnjujejo s tem, da pomeni tudi tak sklep Krščanske demokracije korak naprej v primerjavi z dosedanjim sporazumom; odvisnost vlade od njihovega glasovanja v parlamentu in stalna kontrola nad delom vlade s strani »odbora porokov« bi jim namreč omogočila, da bi odločilno pogojevali del vlade. Ta bi se morala dejansko pred vsakim in seveda z drugimi strankami v odboru, vendar bi bila najbolj odvisna ravno od pristanka komunistov. To vzbuja v nekaterih političnih krogih in predvsem pri neka-

terih političnih komentatorjih bojazen, da bo vladal pravzaprav »odbor porokov« in preko njega komunistična stranka, ne pa vlada. Tako si očitno tolmači stvar tudi vodstvo komunistične stranke. Ravno zato je tako hitro pokazalo pripravljenost na pogajanja o tej novi Andreottijevi vladni formuli. Seveda pa KPI v skladu s svojim tolmačenjem ni opustila upanja na uradno priznanje svoje vloge »sovladanja« in je zahtevala od Andreottija, da mora biti to povedano in potrjeno v resoluciji, s katero bi se vlada predstavila v parlamentu in ki bi jo nato odobrila »jasna in priznana večina«, v kateri naj bi bila tudi KPI. To pa je točno isto, čemur pravijo krščanski demokrati »politična vladna večina«. Razlika je samo v besedah.

Če bi obveljalo stališče komunistov, bi bila s tem seveda neglede na drugačno ime ustanovljena tista politična večina oziroma politično zavezištvo med KD in KP, o kakršnem trdi vodstvo Krščanske demokracije, da ga noče. Če pa bi obveljalo tolmačenje krščanskih demokratov, bi to v bistvu pomenilo, da komunisti kljub »odboru porokov« le niso dosegli vstopa v vlado in da bo tudi nova vladna situacija trajala le začasno, kvečjemu do izvolitve novega predsednika republike, ko vlada itak odstopi. Razen tega še ni znano, kaj bodo napravile druge stranke. Kar zadeva liberalce, je baje že skoro gotovo, da ne bodo podprli vlade, ki bi bila odvisna v parlamentu samo od komunističnih glasov in bi bila pogojevana od KP. Potem pa je tu še vladni program, v katerega bo Andreotti po mnenju komentatorjev gotovo skušal spraviti kar največ, da bi vsem ustregel, posebno pa komunistom. Takega programa pa seveda ne bi bilo mogoče uresničiti in celo ne do volitve predsednika republike.

(Dalje na 8. strani)

Ob fašističnem napadu na slovenskega dijaka

V slovenski javnosti na Tržaškem vlada še vedno veliko ogorčenje zaradi novega primera političnega nasilja v Trstu, še prav posebej pa zato, ker je tokrat postal žrtev tega nasilja slovenski dijak. Fašistični pobalini so v soboto, 4. t.m., surovo napadli na Oberdankovem trgu in hudo ranili dijaka Aleksa Macuko, ker ni hotel sprejeti letaka misovske mladinske organizacije »Fronte della gioventù« (Mladinske fronte), ki so ga ponujali mimoidočim. 19-letnega dijaka zadnjega razreda znanstvenega liceja

»France Prešeren« v Trstu so odpeljali v tržaško bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili zlom nosnih kosti in druge poškodbe na glavi. V bolnišnici se bo moral zdraviti več dni, vendar danes lahko rečemo, da se mu je zdravstveno stanje precej izboljšalo.

Slovenska javnost je upravičeno ogorčena in zaskrbljena, saj je bil po nekaj letih ponovno žrtev fašističnega napada pripadnik slovenske narodnostne skupnosti, kar (Dalje na 2. strani)

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 12. februarja, ob: 8.00 Poročila. 8.15 Dobro jutro. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Nediški zvon, oddaja o Benečiji (Laura Bergnach). 10.15 Vedri z voki. 10.30 Prešerno-va proslava. 11.00 Poročila. 11.05 Mladinski oder: »Ptički brez gnezda«. Napisal Fran Milčinski, dramaturg Matejka Maver. Prvi del. 11.35 Nabožna glasba. 12.00 Poročila. 12.15 Glasba po željah. 13.00 Ljudje pred mikrofonom. 12.20 Poslušajmo spet - vmes: 14.00 Poročila. 15.00 Nedeljsko popoldne - Sport in glasba. 19.00 Poročila.

: : PONEDELJEK, 13. februarja, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Pevci in ansambli. 9.30 Kaku so jele naše nuonote (Samo Sancin). 9.45 Glasbena medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.30 Biti ženska. 11.35 Poročila. 11.35 Plošča dneva. 12.00 Poslušali boste. 13.00 Poročila. 13.15 Slovenski zbori. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba. 15.00 Glasbeni ping pong (Ivan Peterlin) - vmes: 15.30 Poročila. 16.30 Glasba za najmlajše. 17.00 Poročila. 17.05 Koncert. 17.40 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Izbira bivališča. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

: : TOREK, 14. februarja, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Glasbena kronika. 9.30 Naši nepozabni znanci (Bruna Pertot). 9.45 Glasbena medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Oddaja za otroški vrtec. 10.15 Koncert - vmes (10.35 cca): Pisma Marie Isabelle Marenzi (Lelja Rehar). 11.30 Poročila. 11.35 Plošča dneva. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Poročila. 13.15 Zborovska glasba. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Motivi iz filmov. 15.30 Poročila. 15.35 Top lestvica (Peter Svagelj). 16.30 Čudoviti otroški svet. 17.00 Poročila. 17.05 Koncert. 17.45 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Problemi slovenskega jezika. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

: : SREDA, 15. januarja, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Skladatelj. 9.30 Prehrana in zdravje (dr. Marko Jevnikar). 9.40 Glasbena medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.45 Oddaja za prvo stopnjo osnovne šole. 11.00 Ljudje in dogodki. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča dneva. 12.00 Ljudsko izročilo. 12.10 Pojmo po naše. 12.45 Deželni odbor združne zveze. 3.00 Poročila. 13.15 »Stevecjan '77«. 13.30 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Kličite Trst 31065 - vmes: 15.30 Poročila. 16.30 Otroci pojo. 17.00 Poročila. 17.05 Trio Ars Nova. 17.30 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 »Avtor išče šest oseb«. Napisal Zarko Petan. 18.30 Nekaj motivov. 19.00 Poročila.

: : ČETRTEK, 16. februarja, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Zlate plošče. 9.30 Mali oglasi. 9.45 Glasbena medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.45 Oddaja za drugo stopnjo osnovne šole. 11.05 Družina. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča dneva. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Poročila. 13.15 Pevsko tekmovanje Seghizzi. 13.35 Melodije. 14.10 Mladina. 14.20 Evergreeni. 15.30 Poročila. 15.35 Kaj je novega v diskoteki (Aleš Valič). 16.30 Odprimo knjigo pravljic. 17.00 Poročila. 17.05 Koncert - Ivo Petrič: Sonata za violino solo. 17.40 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Človek in mikrobiologija. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

: : PETEK, 17. februarja, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45): Pravljičica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Lahka glasba. 9.30 Zapiski Marka Kravosa. 9.35 Glasbena medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.35 Rojstna hiša naših velmož. 11.00 Oddaja za srednjo šolo. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča dneva. 12.00 Opera. 12.45 Predlogi KPI za premostitev gospodarske krize in za globalno zaščito slovenske narodnostne manjšine v Italiji. 13.00 Poročila. 13.15 Dekliški zbor »Devin« in zbor »Mirko Filaj«. 13.30 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 XY odgovarja. 14.30 Veliki izvajalci. 15.30 Poročila. 15.35 Mladi in glasba (Tomaž Simič). 16.30 Otroški vrtljak. 17.00 Poročila. 17.05 Karol Pahor: Prvi kvartet. 17.35 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Kulturni dogodki. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

: : SOBOTA, 18. februarja, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica.

Boji in paradoksi na Afriškem rogu

Medtem ko Združene države dozdevno zelo skrbijo za razvoj položaja na Bliznjem vzhodu in skušajo na vsak način doseči tam mir, pa gledajo z očitnim nerazumevanjem ali morda celo nezainteresiranostjo na tisto, kar se dogaja na takoimenovanem Afriškem Rogu, kjer so že več let v teku boji med uporniki v Ogadenu in v Eritreji na eni in abesinskimi četami na drugi strani. Trenutno je v teku močna etiopska ofenziva ob podpori več tisoč kubanskih »prostovoljcev« in kakih tisoč sovjetskih »vojaških svetovlavcev«. Namen ofenzive je razbiti obkolitev obkoljenih etiopskih oporišč v obeh deželah in po zatrdjevanju somalske vlade, ki podpira upornike v Ogadenu (prebivalstvo v Ogadenu je somalske rase in narodnosti), tudi prodreti preko somalskega ozemlja do pristana Berbera, kjer so si zgradili Sovjeti, ko so bili že v dobrih odnosih s Somalijo in preden so podprli vojaški režim v Etiopiji, mornariško oporišče. Vendar je treba upoštevati, da imajo take izjave o namelih, ki si jih pripisujejo nasprotniki, tpdi propaganden namen in ne odgovarjajo vedno resnici. Zaenkrat gre abesinskemu vojaškemu režimu gotovo predvsem za to, da reši svoja oporišča v Ogadenu in Eritreji iz klešč tamkajšnjih osvobodilnih front.

Zdi se, da so se postavile Združene države na »legalistično« stališče, da gre pri teh bojih za abesinsko »notranjo zadevo«, ker sta bila tako Ogaden kot Eritreja doslej del

abesinskega državnega ozemlja, čeprav bi morala vsaj Eritreja uživati po sklepu Združenih narodov popolno avtonomijo. Zanimivo je, da delajo Združene države pri tem veliko razliko med državami, katerih kolonije se držijo matičnega ozemlja kolonialne sile, kot npr. ravno pri Abesiniji (take kolonije smatrajo za del matične države in zato so zanje take zadeve »notranjepolitične«), in tistimi državami, ki imajo prekomorske kolonije, kot je bil npr. primer pri Portugalski. Samo to so zanje kolonije. Drugačno merilo pa velja spet za Južno Afriko in Rodezijo, kjer gre po ameriškem mnenju samo za rasno vprašanje in ne priznavajo etničnih problemov, npr. burskega naroda, kar je v skladu s tradicionalnim angleškim in ameriškimi stališčem do Burov, v katerih je videla svoj čas Anglija svoje glavne sovražnike v Afriki.

To seveda ne ovira Združenih držav, da ne bi podpirale z orožjem vojaškega režima v Abesiniji, v upanju, da si bodo tako ohranile nekaj vpliva nanj in ga ob priložnosti izkoristile, da izrinejo Sovjete, kakor so jih iz Egipta. Prav zaradi tega tudi ne nudijo nikakršne pomoči Somaliji in skušajo blokirati tudi druge zahodne države, npr. Italijo in Nemčijo, da bi ji pomagale z orožjem. Paradoks sedanje situacije na Afriškem Rogu še veča dejstvo, da pomaga abesinskemu režimu tudi Izrael, ki torej pri tem sodeluje (Dalje na 8 strani)

Ob fašističnem napadu...

(nadaljevanje s 1. strani)

utegne, spričo splošnega položaja v državi in zlasti v Trstu, morda pomeniti uvod v novo fašistično ofenzivo proti slovenski manjšini. Kot smo slišali iz ust dijakov samih, je fašistični napad na enega svojih šolskih tovarišev vplival kot mrzla prha, saj današnja mlajša slovenska generacija v Trstu ni na lastni koži občutila fašističnega divjanja in ga pozna ali iz pripovedovanja starejših ali iz branja zgodovinskih knjig in dnevnega tiska. Morda je mlade pri nas celo uspavala misel, da se njim danes ne more nič zgoditi po fašistih, ki so v zadnjih letih kazali nekako brezbriznost za svoje nekdanje najnevarnejše nasprotnike.

V resnici so se fašisti le začasno potuhnil in so zdaj očitno mislili, da je napočil trenutek, da se začno posluževati starih in dobro preizkušenih metod v naših krajih, se pravi z obračunavajem s Slovenci.

Popolnoma pravilno so zato reagirali slovenski dijaki sami, Zavodski svet liceja

»France Prešeren«, Sindikat slovenske šole, Slovenska skupnost, komunistična partija in socialistična stranka, se pravi obe italijanski stranki, v katerih so organizirani tudi Slovenci, Slovenska kulturno gospodarska zveza, ki so v svojih izjavah ter resolucijah odločno obsodili zadnji primer političnega nasilja in opozorili pristojne oblasti, da je napad na slovenskega dijaka hkrati napad na mirno sožitje med obema narodnostnima skupinama. Sožitje očitno gre na žice fašistom in njihovim navdihovalcem ter podpornikom, saj vidijo v tem šanso manj za izvedbo svojih prevratniških načrtov.

Dijaki so dali pobudo za protestno manifestacijo po mestnih ulicah in jo tudi v torek, 7. t.m., uspešno izvedli. Odposlanstvo dijakov, Zavodskega sveta in šolnikov ter predstavnikov slovenskih organizacij je sprejel vladni komisar in tržaški prefekt dr. Marrosu, od katerega so člani odposlanstva zahtevali predvsem odločnejši nastop proti fašistični drhali, večje nadzorstvo nad nekaterimi mestnimi predeli ter zaprtje sedeža fašistične mladinske organizacije v ulici Paduina v Trstu.

V odposlanstvu sta bila tudi oče in mati napadenega in ranjenega slovenskega dijaka. Oče Izak Macuka je prefekta opozoril, da je bil od fašistov dvakrat pretepen, zdaj pa je podobna usoda doletela tudi njegovega sina. S temi besedami je po našem bilo prav vse povedano in mislimo, da je predstavnik osrednje vlade tudi vso našo stisko razumel.

8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Motivi. 9.30 Pregovori. 9.45 Glasbena medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.30 Kulturna rubrika Primorskega dnevnika. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča dneva. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Poročila. 13.15 Slovenske ljudske pesmi. 13.35 Izbor iz operet. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Grem v kino (Sergij Grmek). 15.00 Tekmujte s Petrom (Peter Cvelbar) - vmes: 15.30 Poročila. 16.30 Svet okoli nas. 17.00 Poročila. 17.05 Mi in glasba. 18.00 Poročila. 18.05 »Dediči nebeskega kraljevstva«. Napisal Stanko Majcen - Radijska predredba Mirko Mahnič. 18.45 Vera in naš čas. 19.00 Poročila.

PROSTOR MLADIH**Druga številka »JAMBORA«**

Ciklostilirani skavtski mesečnik »Jambor« predstavlja enega izmed možnih odgovorov tistim mladim, ki se pritožujejo, da jim nihče ne pokaže vrednot, za katere bi se lahko vneli in po katerih bi živeli. Vemo, da je to pritoževanje, ki je hkrati ob-

Draga prijateljica, dragi prijatelj!

Akademsko leto je že krepko v teku, z njim pa je spet živa univerzitetna problematika, ki jo občutimo vsak dan na svojih fakultetah.

Ponekod je oživelo gibanje slovenskih študentov, ki je lani privedlo do več zborovanj po fakultetah in do skupnega zborovanja za vse slovenske akademike.

Mladinska komisija Slovenske skupnosti iz Trsta in Mladinska sekcija Slovenske skupnosti iz Gorice sta sklenili, da priredita širše

SREČANJE O PROBLEMIH UNIVERZE IN O POVEZOVANJU SLOVENSkih AKADEMIKOV

Na srečanju bi se razgovorili o navedenih vprašanjih in o prispevku, ki ga lahko pri tem nudijo študenti, ki se zavzemajo za samostojno slovensko pot v političnem življenju.

Srečanje bo na sedežu Slovenske skupnosti v TRSTU, UL. MACHIAVELLI 22, II. nad., V PETEK, 10. FEBRUARJA 1978 ob 20. uri.

Lepo te vabimo, da prideš in izraziš svoje mnenje.

MLADINSKA SEKCIJA - Gorica
MLADINSKA KOMISIJA - Trst

toževanje starejše generacije, zlasti seveda staršev in učiteljev, češ da so oni krivi, da jim niso znali ali hoteli posredovati resničnih vrednot, za katere bi se splačalo živeti, precej neiskreno, kajti vrednot ne more nihče zatajiti ali prikriti. Dovolj je vzeti v roke sveto pismo ali pa Listino Združenih narodov o človeških pravicah ali kakršnokoli zgodovino, pa lahko mladi ta-

koj odkrijejo vrednote, za katere se je vredno boriti, živeti po njih in jih uresničevati: resnicoljubnost, svobodo, poštenje, pomoč potrebnim in ljubezen do bližnjega, znanstveno delo, delo za narodno svobodo in enakopravnost, pomoč stradajočim v svetu, prizadevanje za osvoboditev političnih jetnikov, ekološko prizadevanje, resnična ljubezen namesto gole seksualnosti in pornografije itd. Idealov in vrednot ne manjka, treba je imeti le voljo oziroma željo, da se jih išče in da se jih uresničuje.

»Jambor« zrcali tako plemenito voljo slovenske skavtske mladine. Mlade, fante in dekleta, uči ne le ljubezni do narave in do življenja v svobodni naravi, ampak tudi ljubezni do bližnjega in kako mu je treba pomagati, navaja jih k vedremu gledanju na življenje, uvaja jih v plemenite oblike zabave in športa in s tem v resnično tova-

rištvo in prijateljstvo, spodbuja jih k samoiniciativi in domiselnosti, vzbuja v njih čut in veselje in humor ter jih tudi vzgaja k samodisciplini. Poleg tega pogloblja v njih religiozno čustvo kot bistven del človekove duhovnosti in občutke življenjske sreče ter veselja do življenja.

V drugi letošnji številki najdemo celo vrsto takih člankov. Že iz prvega članka »Kako si okrasimo božično drevesce« nam zadira naproti prisrčno in srečno božično razpoloženje. Isti avtor — Visoki jastreb — je prispeval tudi nadaljevanje spisa »O gozdnih drevesih Krasa«. Dobrosrčni jastreb pa piše o raznovrstnosti glasbe. Precej obširno piše list o športu in taborenju, med religiozno vzgojno prispevke pa spada odlomek iz Janžekovičeve knjige »Smisel življenja«. Skavte in skavtinje seznanja tudi z bojem za slovenski šolski okraj v naši deželi, z novostmi v tržaški Cerkvi in z mladinskim gibanjem, kot se izraža v skavtizmu! To vsebino popestruje še veliko drugih prijetno napisanih sestavkov. Želeli pa bi si še kak članek v vsaki številki v duhu vzgoje k narodni zavesti.

SEJA MLADINSKE KOMISIJE

V petek, 3. februarja, je bila na sedežu Slovenske skupnosti v Trstu redna seja Mladinske komisije pokrajinskega sveta.

Prvi del seje je bil posvečen oceni preteklega dela. Pozitivno so bili ocenjeni stiki z novo nastalo mladinsko sekcijo SSK v Gorici, s katero je tržaška mladinska komisija imela že več stikov. Vidni znak tega sodelovanja je bila skupna družabnost v Jamljah 29. januarja. Velika udeležba in odlično vzdušje sta dokazali potrebnost podobnih srečanj. Z goriškimi predstavniki mladine SSK ima tržaška komisija v načrtu še nekaj skupnih dejavnosti. Med temi bo najprej na vrsti srečanje o problemih univerze in o povezovanju slovenskih akademikov, ki bo ta petek ob 20. uri na tržaškem sedežu v ul. Machiavelli 22.

Komisija je vzela na znanje tudi poročilo svojega predstavnika; ki se je udeležil obiska SZDL v naši deželi kot član uradne delegacije deželnega vodstva Slovenske skupnosti. Poročal je tudi član komisije, ki se je udeležil mladinskega posveta o evropskem združevanju 20.12. lani na pobudo mladih evropeistov v Trstu. Ob tisti priložnosti je predstavnik MKSSK prikazal stališče SSK o evropskih volitvah.

Sredi decembra je komisija imela srečanje v Sv. Križu. Nanj je vabila mlade, s kate-

rimi se je razvil zanimiv pogovor o aktualnih političnih problemih in o šolski problematiki. Podobna srečanja so bila pred poletnim preporočilom že v drugih krajih, komisija pa misli z njimi nadaljevati.

Prav tako misli nadaljevati s stiki z mladinskimi političnimi skupinami, 25. januarja je bil na sedežu SSK sestanek z vodstvom tržaškega mladinskega gibanja DC.

Drugi del seje Mladinske komisije tržaškega sveta Slovenske skupnosti so člani posvetili bodočim dejavnostim. V kratkem bo omenjeni posvet o univerzi, sledilo bo srečanje na deželni ravni z Mladinskim odborom SKGZ, nadaljevali bodo tudi s srečanji po vaseh in četrtrih ter z mladinskimi političnimi predstavništvi.

—o—

KOMISIJA IZVEDENCEV ZA SLOVENSKO MANJSINO

Prejšnji petek se je v Rimu ponovno sestala posebna komisija izvedencev, ki jo je ustanovil predsednik vlade Andreotti z nalogo, da pripravi besedilo zakonskega osnutka za globalno zaščito slovenske manjšine v Furlaniji Julijski krajini. Na svoji drugi seji je komisija, kot smo zvedeli, nadaljevala z razpravo o splošnih in načelnih vprašanjih ter vzela na znanje poročilo o stanju slovenske manjšine na Tržaškem. Komisija se bo ponovno sestala v torek, 14. t.m., medtem ko bodo zbrali gradivo, ki se tiče stanja slovenske manjšine na Goriškem in v videmski pokrajini.

TITO POJDE V ZDA

Na povabilo ameriškega predsednika Carterja bo jugoslovanski predsednik Tito prispel 6. marca na dvodnevni uradni obisk v Združene države. Jugoslovanski predsednik je zadnjič bil na uradnem obisku v Združenih državah leta 1973, kamor ga je povabil takratni predsednik Nixon. Združene države pa je maršal Tito prvič obiskal za časa predsednika Johna Kennedyja.

LEPI »POSLOVNI PRIJATELJI«

Policija in karabinjerji so že odkrili in delno polovili roparsko tolpo, ki je pretekli teden v Viscu v Furlaniji ubila na njegovem domu krznarja Nina Ferluga, ki je bil Slovenec, doma od Ferlugov. Dosedanja preiskava je pokazala, da sta roparski napad na njegovo hišo, v kateri skladišču je bilo za več kot sto milijonov lir krzen, organizirala krošnjarja brata Arsenio in Ermanno Abati iz Krmina, ki pa sta doma iz Emilije, kjer sta rekrutirala tudi roparje, ki so izvedli napad na hišo in ubili krznar-

ja, ki se je branil s pasjo pištolo. Uboj je povzročil težek vtis zlasti na prebivavstvo Ferlugov, kjer je bil pokojni krznar priljubljen in cenjen. Pred leti se je vrnil iz Kanade, kamor se je bil izselil, in se lotil reje činčil in krznarstva v Furlaniji. Tudi brata Abati sta prodajala njegova krzna in sta imela skoro prijateljske poslovne stike z njim, zato je njuno zahrbtno dejanje tembolj mučno presenetilo javnost, tudi kot dokaz ogabnega pohlepa po denarju za vsako ceno.

Nov niz šolskih sporedov na tržaški radijski postaji

Prejšnjo soboto je bila v prostorih deželne radijske postaje v Trstu tiskovna konferenca, na kateri je ravnatelj Guido Botteri predstavil nove šolske oddaje in pobude, ki so z njimi povezane. Kot znano, je radijska reforma posegla tudi na to področje in spadajo tovrstne oddaje pod posebno rimsko direkcijo, ki bo delovala na osnovi posebne konvencije z ministrstvom za javno šolstvo.

Konvencija pa se še ni pretolkla skozi zapletene hodnike italijanske birokracije in tako šolski oddaj v državnem merilu še vedno ni. Slovenski radio pa je dobil tako od rimske direkcije šolskega odseka kot tudi od pristojnega ministrstva tiho privoljenje, da začne s šolskimi oddajami še predčasno. Tako bodo naši šolarji lahko tudi letos sledili nizu 64 oddaj, ki se bodo vrstile ob torkih (takoj po poročilih ob 10. uri, in sicer za otroške vrtce), ob sredah (za prvo stopnjo osnovnih šol — 10.45), ob četrkih (za drugo stopnjo osnovnih šol — ob 10.45) ter ob petkih za srednje šole (11.000). Urnik je bil letos nekoliko spremenjen, in sicer na željo samih vzgojiteljev.

Oddaje so razdeljene v razne nize. Tako bodo učenci iz otroških vrtcev ter iz drugega in prvega razreda osnovnih šol lahko sledili vajam jezikovne in umetnostne vzgoje, ki se bodo izmenično prepletale, medtem ko so za učence druge stopnje osnovne šole in za dijake nižje srednje šole pripravili tri nize oddaj. Sledili bodo lahko jezikovni, umetnostni in znanstveni vzgoji. Zunanji uredniki (učiteljice Marta Košuta, Nerina Švab, Zora Saksida, Ljuba Smotlak, profesorici Zora Tavčar in Dina Slama - Pahor, ravnatelj Glasbene Maticе Svetо Grgič, profesorja Pavel Petričič in Klavdij Palčič ter univerzitetna profesorja Aleš Lokar in Franko Piščanc), katerim je radijska ustanova poverila nalogo, da organizirajo in izpeljejo jo posamezne nize, so posegli kar najširše v naše zamejsko kulturno in šolsko tkivo. Med sodelavci in avtorji zasledimo tako priznane kulturnike in kvalificirane šolnike. Radijsko vodstvo je zagotovilo, da bo tudi izvedba na ustrezni ravni.

Posebej velja poudariti še razveseljivo novost. Med avtorji letošnjih oddaj in celo med zunanjimi uredniki zasledimo tudi imena beneških rojakov, to se pravi, da je sedaj pri teh oddajah prisotno celotno zamejsko slovensko telo, pa čeprav beneški Slovenci še vedno nimajo šol v svojem materinem jeziku. Jasno je, da je radijska postaja nekaj drugega kot šolska oblast, vendar pa ne moremo mimo razveseljivega dejstva, da se je vsaj v svetu radijskih anten začelo nekaj migati.

Tržaški deželni sedež je izdal tudi lično in kar zajetno knjigo, saj obsega 212 strani, v kateri so objavljeni teksti vseh oddaj, ki jih bosta tržaška radijska postaja Trst A in Četrto omrežje, ki ima deželne dimenzije,

oddajalo letos. Knjiga bo lahko služila vzgojiteljem (na konferenci je bilo izjavljeno, da bo prišla v roke vzgojiteljev vseh šol in stopenj, in sicer brezplačno), da bodo lahko razred bolje pripravili na sprejemanje oddaj, saj je od tega, kako bodo naše šole sledile oddajam odvisen nadaljnji razvoj slednjih. Knjižica prinaša tudi valovne dolžine in frekvence tržaške slovenske postaje in Četrtega omrežja. Tako zvemo, da bodo lahko sprejemali tržaško postajo na 96.1 MHz v Nadiški dolini, na 100.7 MHz v Reziji, na isti frekvenci v Kanalski dolini in na 99.9 MHz v Kanalski dolini in Beli peči.

Naj povemo še, da so lanske oddaje jezikovne vzgoje za otroške vrtce presneli na posebne kasete in jih razdelili šolam, ter da bo v kratkem v prostorih deželne postaje RAI razstava risb, ki so jih v zvezi s šolskimi poslali učenci otroških vrtcev in prvih dveh razredov osnovne šole.

Vižovci popolnoma oproščeni

V Vižovljah in sosednih vaseh devinsko-nabrežinske občine so z veseljem sprejeli vest, da je tržaško sodišče popolnoma oprostilo vsake obtožbe skupino domačinov, ki so pred nekaj več kot dvema letoma uprizorili manifestacijo v znak protesta, ker je uprava državnih železnic čez noč za vedno zaprla zapornice na občinski cesti Sesljan - Mavhinje, v neposredni bližini sesljske železniške postaje. S tem je povzročila velike težave domačinom, ki so upravičeno menili, da bodo odslej v marsičem odrezani od važnih središč, kot so Sesljan in drugi kraji ob obali.

Uprava državnih železnic je za nekaj časa tudi prekinila železniški promet. Zadeva pa se je kmalu uredila, kajti občinska uprava in uprava državnih železnic sta dosegli sporazum, ki je zadovoljil domačine. Problem danes ne obstaja več, ker je bil tudi s prispevkom občine zgrajen nadvoz nad železnico. Obtoženci so se morali zagovarjati pred sodiščem, češ da so prekinili železniški promet.

Policijski podčastnik, ki je podpisal prvo prijavo sodišču, je nastopil kot priča in povedal, kako so se v resnici razvijali dogod-

ki. Zaradi manifestacije železniški promet torej ni bil prekinjen. Zato je sodišče kljub ugovarjanju javnega tožilca vse obtožence popolnoma oprostilo. Obtožence so branili odvetniki Godnič, Floridan, Škerk in Štoka.

—o—

SLOVENSKI KLUB

pridei v torek, 14. februarja 1978 ob 20,30 v ulici sv. Frančiška 20/II razstavo EDVARDA ZAJCA

Ob odprtju razstave Vas vabimo na razgovor

O RACIONALNEM V UMETNOSTI

ki ga bodo uvedli umetnostni zgodovinar Peter Krečič, Matjaž Hmeljak in Edvard Zajec.

Razstava bo odprta od 14. februarja do 10. marca 1978 ob delavnikih od 16. do 20. ure.

TEČAJI ZA SRBSKO-HRVAŠKI JEZIK

Center za kulturne izmenjave v Trstu javlja, da se je možno vpisati v štirimesečne in celoletne tečaje srbsko-hrvatskega jezika. Tečaji bodo prirejeni za razne stopnje znanja in bodo popoldanski in večerni. Začeli se bodo februarja. Informacije in vpis v tajništvo Centra za kulturne izmenjave, ki organizira tečaje, v ulici Valdirivo 30/II, vsak delavnik razen srede in sobote, od 17.30 do 20. ure.

—o—

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV v Trstu

vabi v ponedeljek, 13. februarja, ob 20.15

na SREČANJE Z NOVIM TRŽAŠKIM ŠKOFOM LORENZOM BELLOMIJEM

Srečanje bo v Peterlinovi dvorani v ulici Donizetti 3/I.

—o—

NAŠE SOŽALJE

Slovenskemu kaplanu pri Sv. Ivanu v Trstu g. Petru Šorliju, ki je bil do pred nekaj leti tudi znan javni delavec, izrekamo globoko občuteno sožalje ob nenadni smrti sestre Fanice, ki mu je bila več desetletij pridna in zvesta gospodinja.

Uredništvo in uprava Novega lista

Za pravilno izgovorjavo slovenščine

Tržaški deželni sedež Italijanske radiotelevizije je organiziral tečaj pravilne izgovorjave slovenščine za svoje napovedovalce. Tečaj je trajal od 11. novembra lani do preteklega 21. januarja. Vodila ga je profesorica Ana Mlakar, ki je članica ljubljanske dramske akademije. Lekcije so trajale po dve uri, skupno pa jih je bilo 12. Na sporedu so bile ob petkih in sobotah in v jutranjih ter popoldanskih urah, kar je omogočilo udeležbo vseh zainteresiranih uslužbencev. Tečaj najmoderneje dikcije je povzročil živo zanimanje ne le med samimi napovedovalci, pač pa tudi med ostalimi uslužbenci Radia Trst A.

Povprečno se je lekcij udeleževalo 11 uslužbencev, večkrat pa je prisotnost narastla tudi na 18 oseb.

Tečaj je bil razdeljen v dva cikla. Udeleženci so se najprej seznanjali z najnovejšim razvojem izgovorjave slovenskih besed s posebnim poudarkom na značilne posebnosti naših krajev. Sledile so praktične bralne vaje. Profesorica Mlakarjeva je pri tem uporabljala tekste, kot na primer poezije, pripovedi, časnikarsko gradivo in razne napovedi, ki spadajo v okvir oddaj Radia Trst A.

—o—

SLOVENSKI KULTURNI KLUB TRST - ul. Donizetti 3

vabi miade na

PREŠERNOVO PROSLAVO in prijateljsko srečanje

v soboto, 11. februarja, ob 19.15.

Prejeli smo

IZJAVA SSK

»Izvršni odbor Slovenske skupnosti v Trstu je na seji z dne 6. t.m. obravnaval zadnji primer političnega nasilja v našem mestu, ki so ga v soboto fašistični mladinci izvršili nad slovenskim dijakom Aleksandrom Mazzucco.

Ob tem dejanju izvršni odbor SSK ugotavlja, da gre za pravi fizični napad fašističnega kova na slovenskega dijaka, kakršnemu ni primere pri nas v zadnjem času. Zato se da upravičeno sklepati, da je bil incident izzvan in napad premišljeno izveden z namenom, da se oživi sovražno razpoloženje do Slovencev.

Prav zaradi tega je potrebno, da dogodek najodločneje obsodijo vse resnično demokratične sile v našem mestu. Slovenci pa še posebej pokažejo svojo strnjeno in odločno obrambo svojih narodnostnih in državljan-skih pravic. Za izvršni odbor SSK poziva vse politične, sindikalne in druge družbene sile da ta divjaški fašistični napad na pripadnika slovenske narodnostne skupnosti obsodijo in se pridružijo solidarnostni manifestaciji slovenskih dijakov.

Izvršni odbor SSK izraža svojo polno solidarnost napadenemu dijaku Aleksandru Mazzucca in mu želi čimprejšnje okrevanje.

IZJAVA PROFESORSKEGA ZBORA UČITELJIŠČA

Profesorski zbor državnega učiteljskega Anton Martin Slomšek v Trstu, zbran na izredni seji dne 7. februarja 1978, ugotavlja, da se fašistični izpadi nemoteno nadaljujejo kljub temu, da sta dva atentata na slovensko učiteljske v Trstu dokazala, da se tržaški fašisti ne pomišljajo niti pred masovnim pokolom in vidi v napadu na posameznega slovenskega dijaka samo eno od manifestacij genocidnega načrta, ki so ga države oblasti dolžne preprečiti po notranjem in mednarodnem pravu.

Zato profesorski zbor izraža solidarnost z napadenim dijakom in poziva pristojne sodne in izvršne oblasti, da odločno nastopijo proti vsem tistih, ki sta jim mirno sožitje Slovencev in Italijanov ter demokratični razvoj družbe in države trn v peti.

S TRŽAŠKEGA

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Miroslav Košuta:

»VITEZ NA OBISKU«

mladinska igra v šestih slikah

V ponedeljek, 13. in v torek, 14. februarja ob 10. uri v gledališču »France Prešeren« v BOLJUNCU

—o—

GLASBENA MATICA — TRST

Koncertna sezona 1977-78

Šesti abonmajski koncert

V torek, 14. februarja 1978, ob 20.30

v Kulturnem domu v Trstu

KLAVIRSKI DUO D E K L E V A

Na sporedu: Mozart, Schubert, Debussy, Kogoj, Hindemith, Casella.

Rezervacija, prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (ul. R. Manna 29, tel. 418-605) in eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

TRINKOV KOLEDAR 1978

Ob koncu lanskega leta je v Gorici izšel tradicionalni Trinkov koledar, ki vsako leto prinaša dokumentarno gradivo, pomembno za sedanji položaj v Beneški Sloveniji, poleg tega pa objavlja tudi zgodbe in pesmi, vzete iz ljudskega izročila te najzahodnejše slovenske dežele. Namenjen je v prvi vrsti Benečanom doma in v tujini, ki naj bi v duhu Trinkovega izročila nikoli ne pozabili na domači jezik in navade, zanimiv pa je seveda tudi za vse tiste, ki jih zanima življenje beneških Slovencev nekaj in v preteklosti. V koledarju že vsa leta prevladujejo krajši poljudno pisani prispevki, deloma tudi v narečju, s pomočjo katerih si lahko ustvarimo dovolj živo sliko o Beneški Sloveniji.

Trinkov koledar za leto 1978 prinaša po običajnem kalendarskem delu reprodukcijo portreta velikega voditelja beneških Slovencev msgr. Ivana Trinka, ki ga je naslikal Tone Kralj. Sledi prispevek z naslovom »Zgodovinski dan«. V njem je v italijanščini in slovenščini objavljen govor, ki ga je imel videmski nadškof msgr. Alfredo Battisti na lanskem »Dnevu emigranta« v Čedadu. Govor, o katerem smo v našem listu obširno poročali, je pomemben zato, ker je nadškof izrekel obžalovanje nad preteklostjo in dal priznanje tistim, ki se bojujejo za manjšinske pravice beneških Slovencev. Pesnica Ljubka Šorli iz Gorice je prispevala za koledar zborni recitacijo »Beneški otroci svoji domovini«. V njej so opisane naravne lepote Beneške Slovenije, pesem pa se spominja tudi hude nesreče, ki je prizadela te kraje predlanskim, to je potresa, in ob tem pravi: »Zdaj očetov pridne roke - delajo za nas otroke — za naš kruh, - za naš smehljaj...«. Recitacija je izrazito domoljubne vsebine, njeni verzi lepo tečejo, tako da se bo našim otrokom gotovo priljubila.

Letošnji Trinkov koledar objavlja tudi ponatis članka Srečka Kosovela, natisnjene v »Jutru« 24. aprila 1923 ob predavanju o Beneški Sloveniji, ki ga je v društvu primorskih emigrantov »Soča« v Ljubljani imel pisatelj dr. Joža Lavrenčič. Članek je ponatisnjen iz »Zbrana dela« Srečka Kosovela (str. 129 - 132), prikazuje pa nam Srečka Kosovela z dokaj nezna-ne plati, saj se v njem razodeva kot odličen poznavalec zgodovine in takratnega položaja beneških Slovencev, ki je bil z vso svojo občutljivo pesniško dušo močno zavzet za njihovo žalostno usodo. Članek prof. Martina Jevnikarja »Trinkova slovenska slovnica« ima literarno-zgodovinski značaj. Prof. Jevnikar pojasnjuje nastanek slovnice, ki je izšla leta 1930 v Gorici pod naslovom »Grammatica della lingua slovena ad uso delle scuole«, namenjena pa je bila predvsem bogoslovcem v videmskem semenišču pri pouku slovenščine. Ta pouk je vodil msgr. Trinko od šolskega leta 1928 - 29 naprej in je zanimivo, da se je kljub nasprotovanjem obdržal vso fašistično dobo. Ljubka Šorli objavlja še eno pesem, »Utrinek iz Beneške Slovenije«, umetnostni zgodovinar dr. Emilijan Cevc iz Ljubljane pa je za koledar napisal članek »Stavbar iz Škofje Loke v Beneški Sloveniji«. Lansko leto je poteklo 500 let, odkar je v Beneški Sloveniji sezidal tri cerkve mojster Andrej iz Loke, in sicer v Briščah, Porčinju in Landarski jami. Povsod se je tudi podpisal, o čemer nam priča njegovo ime na kamnitih napisnih ploščah, ki so se ohranile na omenjenih cerkvah. Najvažnejše Andrejevo delav Beneški Sloveniji je kapela sv. Janeza Evangelista, ki je prizidana staremu svetišču sv. Janeza Krstnika v Landarski jami (Sv.

Ivan v Čele). Edinstvena arhitektonska stvaritev, sezidana v naravni jami, je v članku podrobno opisana. Dr. Cevc omenja še nekatere druge manjše mojstre, ki so okrog leta 1500 delovali v Benečiji. Pisatelj Boris Pahor objavlja razmišljanje »Utrinki po obisku v Režiji«, v katerem poudarja zlasti misel, da »z Režijo in Benečijo potrjujemo Ljubljano in Kranj in Celje, a prav tako s potrjevanjem Ljubljane in Maribora in Novega mesta uveljavljamo svojo življenjsko sposobnost v Režiji in Benečiji in na Koroskem«.

V rubliki »Naši možje« piše Bepič o Mariu Laurenčiču, župniku v Šoblanku, ki bo 21. novembra letos dopolnil 70 let življenja. Tomaž Pavšič se spominja lani umrlega Ludvika Zorzuta, ki je mnogo pisal o Beneški Sloveniji in ji posvetil tudi svoje pesmi, sodeloval pa je tudi v Trinkovemu koledarju. Sledi rubrika »Otroci pišejo«, kjer so objavljene pesmi in spisi otrok iz Benečije, napisani v domačem narečju. Trinkov koledar objavlja tudi ponatis pesmi »Madone di Karnyca«, ki jo je v rezijansčini in italijanščini objavilo župnijsko glasilo »All'ombra del Canin — Pod Tjanynowo sinco« iz Režije. Natisnjeno je besedilo v rezijanščini, tako kot ga je zabeležil Arturo Longhino. V narečju je objavljenih še nekaj krajših spisov otrok iz Režije. Tinac pa je napisal daljšo zgodbo »Stric Miha an teta Minca«, ki na šaljiv način prikazuje v beneškem dialektu vesele in žalostne dogodke v življenju beneškega človeka. Koledar se zaključuje s kroniko dogodkov v Beneški Sloveniji od januarja do novembra 1977, ki jo je napisal Božo. Na koncu najdemo še voščila kolednika Benečanom doma in po svetu.

Trinkov koledar 1978 je uredil Jožko Kragelj, njegov odgovorni urednik pa je dr. Stojan Brajša. Poživljajo ga številne aktualne fotofraije in šteje 128 strani malega formata. Koledar je skrbno natisnila tiskarna Budin v Gorici.

Novice z Goriškega

90-letnice rojstva dr. Stojana Brajša iz Podgore se je v nedeljo, 5. t.m., spomnil tudi radio Trst A v oddaji »Ljudje pred mikrofonom«. V pogovoru je med drugim bilo omenjeno visoko papežebo odlikovanje, ki ga je jubilat prejel ob visokem jubileju. Dr. Brajša je v radijskem intervjuju obudil spomine na mladost v Istri in na delovanje v Gorici po prvi svetovni vojni, spregovoril pa je tudi o knjigah, ki jih je napisal.

Tradicionalna Prešernova proslava, ki jo prirejata goriška Slovenska prosvetna zveza in Mladinski center, bo letos v deželnem avditoriju v ul. Roma. Na sporedu bo v soboto, 11. t.m. in bo obsegala predavanje o slovenskem slikarstvu na Primorskem, nagrajevanje kulturno - prosvetnih delavcev, zborovsko petje in recitacije. Pričetek proslave bo ob 20.30. Prihodnji mesec bo v tej dvorani še ena slovenskih prireditelj, in sicer zborovski koncert v okviru revije »Primorska poje«.

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Alviero Negro:

B U N K E R

komedija v dveh dejanjih

v ponedeljek, 13. februarja ob 20.30, v ŠTAN-DREŽU

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Detelova knjiga o koroških pisateljih

Pri Družbi sv. Mohorja v Celovcu je izšla pred kratkim (v okviru redne knjižne zbirke za 1977), knjiga v kateri znani pisatelj in kritik Lev Detela kritično ocenjuje povojne slovenske koroške pisce. Knjiga ima naslov »Povojni slovenski koroški pesniki in pisatelji«. Poleg tega, da je to doslej najbolj izčrpen kritičen prikaz nove slovenske koroške literature, je tudi najboljši: Detela ni podlegel skušnjavi, da bi samo hvalil, kot se to navadno dela iz prevelike obzirnosti ali lagodnosti, ampak je svojo nalogo vzel resno in zares kritično pretresel delo koroških avtorjev, držec se pravih estetskih in literarno-zgodovinskih kriterijev.

Posebno zanimiv in zelo dobro napisan je uvodni esej z naslovom »Obraz koroške duhovnosti«, v katerem podaja zgodovinski oris koroške literature, tako nemške kot slovenske, ter odnose med njima. Ti odnosi so seveda zrcalili splošni medsebojni odnos obeh ljudstev na Koroškem, ki ni bil vedno tako napet, kot je danes oziroma v vsem modernem času. V uvodu avtor tudi pove, da je napisal te svoje ocene najprej za slovensko oddajo radia Celovec, nakar jih je objavil v listu »Naš tednik«, zdaj pa jih je objavil torej tudi v knjigi.

Lev Detela se drži nekakega kronološkega ali bolje rečeno generacijskega merila in tako začne svojo knjigo s pesnico Milko Hartman in pokojnim Metodom Turnškom. Sledijo Anton Kuchling, Mirko Isop, Valentin Polanšek, Janko Messner, Andrej Kokot, Florjan Lipuš in Gustav Januš. V zadnjem poglavju »Nekatere značilnosti sodobnega koroškega slovenskega ustvarjalnega trenutka« se bolj na kratko dotakne tudi drugih, mlajših pesnikov in pisateljev in splošnega značaja koroške slovenske književnosti danes. »Najnovije slovensko literarno u-

stvarjanje na Koroškem odlikuje živahna zavzetost za narodne in socialne probleme«, piše. »Ta zavzetost pa večkrat drsi v prenapete, črno-bele ideološke slikarije, slepe za kako resnično in objektivno podobo stvarnosti, slepe tudi za izrazito literarno ustvarjalno mišljenje, ki ni ideološko-politično in ki ni filozofsko mišljenje... Po-

doba je, da izrazita in trpka politizacija slovenske koroške stvarnosti sicer krepi dejavnost slovenskega koroškega izobraženca in živahno po- gojuje dejavnost mladih intelektualnih moči, a kljub temu ne vpliva na tvorno, kreativno lite- rarno ustvarjanje, za katero je potreben odmik od dnevnega konkretnega odmika v ponotranje- nost, meditacijo in kritično literarno igro besed in pojmov«.

Iz tega pa tudi že lahko spoznamo, da je Detelova kritična ocena koroške slovenske književnosti mišljena resno in bo zato nedvomno koristila. Na koncu knjige je kratek povzetek v nemščini.

Aktualni problemi v »Novi Mladiki«

Februarska številka Nove Mladike obravna- va že na prvih straneh izredno aktualne proble- me. Pod naslovom »Ukradena pisma« sta objavljeni pismi, ki sta ju pisali mati hčeri in hči materi in iz katerih razberemo vso tragko loče- nega zakona oziroma razbite družine in ta tra- gika prizadene predvsem otroke. »Zakaj mi ne- prestando ponavljaš, da sva se z očetom zarotila proti tebi?« piše dekle materi. »Iz česa lahko oče s tako gotovostjo sklepa, da sva se midve zarotili proti njemu? Ali res ne spoznata, da sta se vidva zarotila proti meni? Ne proti meni, ampak proti samemu sebi. Proti lastni sreči! Pri nas se je malomeščanska sebičnost zarotila pro- ti ljubezni, proti domačemu ognjišču. In sedaj nihče od nas nima več tal, kamor bi pognalo korenine naše hrepenenje po sreči. Ne vem, dra- ga mama, če me boš razumela. Morala sem iz- povedati svojo bolečino, čeprav me še nihče od vaju ni vprašal, kako se počutim ob teh žalost- nih družinskih razvalinah. In čeprav mi nihče od vaju nikoli ne pove ali kakorkoli pokaže, da me ima rad, vama jaz zagotavljam svojo ljube- zen in svoje obupno hrepenenje, da bi tudi do nas posvetil topel žarek družinskega sonca.«

Lojze Šuštar pa piše v uvodniku »Kako spo- znam, kaj je prav«: »Vest je v nevarnosti in s tem je v nevarnosti človek sam, je pred leti de- jal švicarski psiholog Hans Zbinden. Pomanjka- nje notranjega miru in osamosveščanja, razkra- janje pravega pojmovanja človeka, suženjsko u- klanjanje javnemu mnenju in diktaturi večine in mode, stalno eksperimentiranje brez zavesti odgovornosti, zmešnjava v pomenu besed, eti- čna nevtralizacija in neopredeljivost ogrožajo vest in s tem človeka in njegovo življenje. Kaj stori-

ti? Ni druge poti kakor vrniti vesti njeno me- sto in vlogo v osebnem in družbenem nra- vnem življenju. Treba je najti pot nazaj k pravemu razumevanju vesti kot tistemu notranjemu gla- su, ki človeka nikdar ne zapusti in mu hoče posredovati resnico, k tisti zavesti, da obstaja razlika med dobrim in slabim, da ni vse enako in da je človek dolžan, delati dobro in opuščati slabo in da je za svoje odločitve odgovoren. Na- mesto da bi se predajali zbežnosti in negotovos- ti, kaj še drži, moramo spet odkriti in uvelja- viti v sebi vest. O tem je treba pametno raz- mišljati in se dati poučiti.«

V tej številki Nove Mladike najdemo poleg tega dobre članke o vzgoji otrok, npr. »Vloga doživljanja in izkušnje«, o vzgoji za zakon in za- konskem življenju, npr. »Zakon v sedmih nebe- siah — sanje?« in »Mejne izkušnje v zakonu«, o družinskem bogoslužju, rubriko »Iz psihiatrovih zapiskov«, kjer piše dr. Zalokar tokrat med dru- gim o zdravljenju alkoholikov, zlasti z voljo, članek o Prešernovi rojstni hiši, razmišljanje ob evangeliju, članek o samih ljudeh, etnografski članek Josipa Grudna o kmečki hiši, razmiš- ljanje o smislu našega življenja, nadaljevanje razmišljanja oziroma parapsiholoških izkušenj o tem, kaj je po smrti, in članek o ljudski po- božnosti, ki so jo nekateri pred leti začeli krat- komalo odrivati in celo zatirati. Avtor tega čla- nka pa piše: »Ne gre torej za kakšno nostalgijo ali neke vrste zakramentalno zbirko starih obi- čajev, pa tudi ne za nepravdo mešanico pogan- stva, praznoverja in krščanstva, ampak za po- trebo, da se človek odloči za različne oblike re- ligioznosti, ki odgovarjajo njegovim verskim ču- stvom.«

—o—

Pri Slovenski kulturni akciji v Buenos Aire- su je izšla nova knjiga Franceta Papeža »Zapisi iz zdomstva«, ilustrirana z njegovimi lastnimi risbami. Delo šteje 159 strani in vsebuje v pe- strem zaporedju vsakovrstne zapiske in razmiš- ljanja, zlasti o kulturnem dogajanju, pa tudi meditacije o slovenski narodni usodi.

Pretekli teden sta bila na obisku v Trstu mla- da avstrijska publicista Herbert Gilles in Karl Maitz, predstavnika skupine »Neue Mitte« (No- va sredina), ki izdaja na Dunaju revijo »Integral«. Spremljal ju je pisatelj Lev Detela. Sestali so se z nekaterimi slovenskimi časniki in pi- satelji v Trstu, med drugim z Dragom Legišom, Borisom Pahorjem in Alojzom Rebulom. Avtrijs- ka publicista se zanimata za problem sloven- skih manjšin.

V tisku je prva letošnja številka »Mladike«, ki začne objavljati predvojni dnevnik pesnika in kaplana Ladota Piščanca. (

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom

Aldo Nicolaj:

STARA GARDA
tragikomedija v dveh dejanjih

V soboto, 11. februarja ob 20 uri

REVIIJA "TRIESTE"

Nova, 106. številka revije »Trieste« se začne- nja s člankom »Beograjsko verificiranje«, ki ga je napisal Domenico Sassoli. Članek komentira sedanje zasedanje beograjske konference, ki naj bi preverila izvajanje sklepov helsinške konfe- rence o varnosti in pospeševanju sodelovanja v Evropi. Avtor prikazuje stališči Vzhoda in Za- hoda, pa tudi posredovalno vlogo nevtralnih in neuvrščanih držav, kot je Jugoslavija.

Pasquale De Simone piše o odselitvi italijan- skega bivaljstva iz Pulja leta 1947, ob tride- setletnici tega dogodka. V članku je prikazan ta dogodek iz svoje perspektive.

Alfredo Vernier pa piše o mladem Falcu Ma- rinu, sinu pesnika Marina, ki je padel kot itali- janski častnik med vojno v Sloveniji. Objavljeni so tudi odlomki iz njegovih pisem, ki nam ga kažejo v simpatični luči. Bil je eden tistih mla-

dih izobražencev, ki so sicer zrasli in se šolali pod fašizmom, a prišli do spoznanja o pogub- nosti fašistične ideologije in sistema ter se mu v svoji notranjosti uprli, kot dokazujejo njho- vi spisi, pisma in dnevnik, ne da bi bili še pri- šli do tega, da bi bili pokazali svoj odpor tudi v dejanjih. Falco Marin je padel le malo pred koncem fašistične vladavine leta 1943. Če bi jo preživel, bi se bil verjetno znašel v vrstah odporniškega gibanja, katerega ozračje je pri- pravljalo.

Več člankov se ukvarja s tržaškimi zadeva- mi, zlasti z urbanistiko in gospodarstvom, pa tu- di s kulturo. O tem pišejo med drugim Luigi Tocchetti in Vincenzo Malaspina, Carlo Milic, Marina Cattaruzza in Luisa Crusvar, nekaj pri- spevkov pa posega tudi v zgodovino. Na koncu najdemo kulturne zapiske in poročila.

Ob slovenskem kulturnem prazniku

(nadaljevanje s 1. strani)

Več kot sto let je že preteklo od časa, v katerem je Prešeren živel in deloval. Prešeren pa je še vedno aktualen — in to ne le zaradi izredno prefinjeno izdelanih pesniških modelov s slikovitimi in barvitimi pesniškimi podobami in prispevki, temveč tudi zaradi svojih humanitarnih idej in zaradi liberalne čustvene razgibanosti. Zakaj

ognjem domoljubne in svobodoljubne gorečnosti v eksplozivno ustvarjalno silo take vrste, da je rodila sonete posebnih značilnosti. V njih še danes zveni Prešernov siloviti duh, ki si je zastavil kulturne naloge in pojme, ki jim niso bili kos ne le drugi tedanji slovenski gostje, temveč tudi povprečni pesniki tedanjega sveta na sploh. Zato ni čudno, da Kindlerjev literarni leksikon prisaja Prešernove sonete v sam vrh svetovnega literarnega ustvarjanja romantike. Toda tudi v Krstu pri Savici in mnogih izredno senzibilnih, a vseeno moško krepkih drugih verzih je Prešeren znal sprostiti enkratne estetske sile.

Vsaka velika poezija je večploskovna, mnogoobrazna in samosvoja lepota. Tako se

nam tudi pesniški svet nenavadnega Franceta Prešerna more razodeti in odpreti na različne načine. Prešeren je bil res velikokrat zamračen in trpek ustvarjalec, osamljen popotnik sredi teme časa, ljubimec, ki ga ljubljeno dekle ni uslišalo. Bil je kultiviran in intelektualen, drugod pa nenadoma tudi ves domač, kar razžarjen in razsvetljen od nekakšnega naivnega otroškega žara in svetega pričakovanja dobrega in veselega. Tako je njegova poezija znala biti tudi vse nekaj drugega, kot zgolj žalostna. Nepričakovano je zadobila iskreno vedrost, šaljivost, na trenutke celo radoživost in lahko-miselnost. Tako je vsekakor res, da Prešerna ni mogoče zaokrožiti in dokončno zakoličiti v odgovarjajoči ideološki in pesniški model. Kot vsi enkratni in veliki ljudje sveta se nam vedno znova izmuzne iz rok. Prav v tem je njegova veličina.

Obiščite nas

**do 11. februarja,
ko je v naših prostorih
vsakoletni**

KNJIŽNI SEJEM

VSE KNJIGE S POPUSTI
OD 10 do 40%

RAZPRODAJNE CENE PLOŠČ
IN FOLKLORNIH
PREDMETOV

tržaška knjigarna
ul. sv. frančiška, 20

še danes traja boj za življenjske načine in duhovne modele, ki jih je Prešeren nekoč zaslužil in kot trpko, a tudi sladko nujnost drugačne bodočnosti, po svoje na izjemen enkratni način podoživel.

Prešeren je bil povezovalen ustvarjalec. Klasično in moderno, osebno in javno se je pri njem prelilo v uglajeno pesniško celoto. O tem končno pričajo tudi njegovi sijajni sonetje, ki jih je prav zato, ker je bil izreden arhitekt povezav in izmenjav, znal strniti v obširno literarno telo, ki ga je imenoval »sonetni venec«.

Zagotovo je bil Prešernov notranji ogenj, njegove kot nadvse občutljiva membrana senzibilne notranje plasti, bistveni pobudniški ustvarjalni faktor. Ogenj ponotranjega ljubezenskega doživetja se je znal spojiti z

V naših javnih obćilih je poročanje iz dneva v dan manj razumljivo. Zaradi prevajanja novic iz tujih virov, tako da so še sveže, nastajajo številni neslovenski in težko dojemljivi izrazi, ki jih poročevalci nenehno pošiljajo v slovenski prostor.

Priznati je treba, da je določeno izrazje pogosto težko prevesti, ker v slovenščini ni ustreznih slovarjev. Tako v primeru pravnih, gospodarskih, socioloških in drugih besed. Toda pogosto gre tudi za vsakdanje besede, ki bi morale biti splošno poznane.

Pred časom je del našega tiska poročal npr., kako je potres prizadel tudi območje občine »Montenars«. Ta kraj nad Huminom je bil svoj čas še slovenski in deloma je njegovo območje najbrž še danes. Nosi pa že od pomnenja ime Gorjani.

Nadalje za arabske dežele v vzhodnem Sredozemlju večkrat slišimo in beremo izraz »Srednji vzhod«, ki je privzet iz romanskega in anglosaškega izrazoslovja. V slovenščini pa nosi ime Bližnji vzhod, za kar je treba pogledati samo v slovenski atlas.

Na področju svetovnega političnega dogajanja poročajo pogosto o »puču« v kaki državi. Slovenščina pozna le državni udar ali prevrat. Policija tudi ne uvaja »raziskave«, ampak preiskavo. Izvoljeni odbori, soveti in drugi organi nikakor niso »izvoljena telesa«. Vlada ne potrjuje »parametrov«, ampak obseg ali količino davkov, sredstev

Za boljše izražanje

in podobnega. Gospodarstvo je konkurenčno. sposobno poslovne tekme in ne »kompetitivno«. Nogometni »derbi« je menda nogometno srečanje ali tekma. Vlada je v določenem obdobju lahko zelo dejavna, ne pa »dejavnost vlade intenzivna«. Namesto »biter multilateralnih« poznamo tudi dvo- in večstranske pogovore. Stavke se razglasijo, okličejo ne »proglasijo«. Poznamo potem vremenske razmere ne »pogoje«.

Še verski tisk je začel pisati o »homiljah« namesto o pridigah. In za »posmrtno ostanke« imamo bolj human izraz pokojnik ali rajnik.

Včasih je določene strokovne izraze težje prevesti, npr. presežna vrednost in ne »višek vrednosti« (za Marxov izraz Mehrwert). Treba je namreč vedeti, da se vrednost ravna po proizvodnih stroških in zato nima viškov ni nižkov, pač pa dosega take viške in nizke cena, ki niha med ponudbo in zahtevno trga.

Zelo se je v poročanju razširila napačna raba četrtega sklona namesto drugega pri zanikanju v stavku. Le-tega drugi jeziki ne poznajo in prevajalci poročil v naglici izpuščajo to slovensko posebnost. Nekateri so že izgubili čut za slovensko zanikanje, v nekaterih mestnih žargonih pa takega čuta sploh ni več. Lahko se bo zgodilo, da bodo nekateri čez kako leto trdili, da je pač prevladala »raba« brez rodilnika v zanikanju, dasi gre v resnici za neroden pogrešek, ki slovenski človek občuti kot posebno trdoto in togost.

Zeleti bi bilo, da bi se naši pisci in poročevalci vsaj nekoliko potrudili, saj vsakdanje poročanje močno vpliva na splošni pogovorni jezik in nas bo sčasoma vedno več, ki bomo govorili namesto narečja robot žargon. Že zaradi tega, ker se učimo v šolah in poudarjamo na spominskih proslavah, da so že naši klasiki dokazali, kako je slovenščina sposobna izraziti tudi najbolj zahtevne stvari.

xy

—o—

Italijanska televizija je oddajala v nedeljo zvečer izredno zanimiv in dolg dokumentarni film o položaju v Eritreji in Ogadenu. Film je prikazal vso tragiko zelo simpatičnega eritrejskega ljudstva in njegov junaški boj za neodvisnost.

29.1.1978 je v Gospodu zaspala naša draga

BOŽA ČERNIC

Ob težki izgubi se toplo zahvaljujemo prijateljem, znancem in vsem, ki so nam v teh trenutkih stali ob strani s tolažbo in sočustvovanjem.

Posebna zahvala msgr. Stanku Zorku za tolažilne besede in somaševalcem msgr. L. Škerlu, župniku V. Žerjalu in kaplanu F. Pohajaču, cerkvenim pevcem, organistu in dirigentu za ubrano in občuteno petje pri pogrebni maši, darovalcem cvetja in vsem, ki so na katerikoli način počastili pokojničin spomin.

Mož Ninko, mama Silva, sestra Diomira
z družino in ostalo sorodstvo.

Trst, Toronto, Vrh sv. Mihaela, 1.2.1978.

Pisma uredništvu:

O ČUDEŽIH

G. J. Š., nam je poslal daljše pismo, katerega zaradi pomanjkanja prostora žal ne moremo v celoti objaviti. Zato objavljamo iz njega samo najvažnejše odlomke. Med drugim piše:

»Cerkveni predstojniki na raznih zborovanjih v zadnjih časih vneto preučujejo, kako postopati našemu času najbolj primerno, da bi se Kristusov nauk uspešno širil po svetu... Kristjan veruje v resničnost tega, kar je Jezus učil; zaupa mu zato, ker je iz ljubezni do človeka prostovoljno dopustil, da so ga na križ pribili, in s čudeži dokazal, da je učlovečeni vsemogočni Bog, ki lahko da, kar je obljubil. Toda za neverne našega časa vse to nima dosti veljave.«

Pisec pisma se zato zavzema za to, naj bi Cerkev dajala čim večji poudarek čudežem, ki se dogajajo tudi v moderni dobi. Potem nadaljuje:

»Ravno čudeži naših dni omogočajo, da lahko zaupno sprejmemo, kar se je zgodilo čudovitega pred 2000 leti. Bog pozna našo omahljivost, zato obuja svetnike, ki nam s svojim čudežnim življenjem poživljajo vero vanj. Tudi naš čas ima velike atlete božjega pričevanja. Naj omenim izmed mnogih Terezijo Neumann iz Konnersreutha, ki je živela celih 35 let brez jedi in pijače razen dnevno majhne svete hostije. Pa ne smemo misliti, da je vsa ta leta ležala na postelji. Težkih del sicer ni mogla opravljati zaradi Kristusovih ran na rokah in nogah in tudi po telesu, bila pa je vedno pripravljena za lažja dela, kakor n.p.r. streči drugim pri mizi, skrbeti za cvetlice na oltarjih bližnje cerkve in podobno, bila pa je tudi vedno pripravljena na dneve hudega trpljenja, ko je morala ostati v postelji. To je bil njen poklic. V tem se ni razlikovala od drugih, ki imajo vsak svoj poklic; razlika je bila v tem, da njej ni bilo treba jesti in piti, pa je vendar lahko pomagala pri delu. Ali ni v primeri s tem čudežem polet na luno prava ničla.

In vendar jih je malo pri nas, ki vedo, da je Terezija Neumann sploh živela, in ker je živela v našem času, je čudež njenega življenja pri oznanjanju krščanske vere velikanskega pomena, ker je bil kontroliran od mnogih ljudi in ima zato za nevernega človeka večjo dokazno moč kakor čudeži svetega pisma. Nasprotno, ta čudež in seveda tudi drugi čudeži našega časa omogočajo, da sprejmemo z zaupanjem vse, kar nam govori sveto pismo. Zato bi morala Cerkev izdati zgodbe velikih čudežev našega časa, kakor imamo zgodbe sv. pisma, in v veliki nakladi, da bi jih nikjer ne zmanjkalo. Vsak otrok, ki hodi k verskemu nauku, bi moral prejeti en izvod in ga nesti domov. S tem ni rečeno, da bodo potem vsi postali verni kristjani, toda če hočemo uspešno širiti vero, moramo vzeti v poštev vse tisto, kar olajša apostolat, in še posebej, če gre za nekaj, ki je pri naši veri najbolj v skladu s Kristusovim zgledom.«

—o—

Izšla je knjiga Franca Jeza »O ključnih vprašanjih rane karantansko-slovenske zgodovine«, ki pobija zastarele in zmotne, delno tudi šovinistične teze tujih, pa tudi nekaterih starejših slovenskih zgodovinarjev glede rane slovenske zgodovine. Knjigo je izdala založba Baraga v Buenos Airesu. Knjiga ima nekaj nad 180 strani.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. • Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna Graphart Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Navdušenje veliko velja v športu

V zvezi s svetovnim prvenstvom v alpskih športih v Garmisch-Partenkirchenu je zanimivo ugotoviti, kako zavest in čustvo vplivata na športne dosežke, neglede na vse račune in napovedi. Že dosedanja tradicija svetovnih prvenstev in olimpijskih iger v zimskih, pa tudi v drugih športih pričča, da v odločilnih tekmah ni važna samo atletska pripravljenost, ampak tudi navdušenje, ki ga čutijo atleti, saj se redno dogaja, da dobivajo kolajne atleti, katerim bi ne bil te možnosti prej nihče prisodil, in mnogi izmed njih pozneje res tudi ne dosežejo več vrhunskih rezultatov. Zmogli pa so vsaj enkrat ugodno presenetiti javnost in morda tudi same sebe. Tako so tudi na letošnjem svetovnem prvenstvu v Garmisch-Partenkirchenu dosegli najboljšo rezultate ne toliko najslovitejši atleti v alpskem smučanju, kot pa tisti, ki so se nenadno prebili bolj iz ozadja.

Tako se je zgodilo v moškem smuku, v ženskem smuku in tudi v ženskem slalomu in veleslalomu. Posebno ugodno so pri tem presenetili nemški tekmovalci in tekmovalke, pa tudi Lichtensteinci in Avstrijec Walcher. Nemci nikakor niso mogli računati na kako zlato ali srebrno medaljo, glede na druge letošnje rezultate, in vendar so jih dosegli. To je čisto gotovo pripisati navdušenju in zavzetosti tekmovalcev, zlasti najmlajših, ki so tekmovali pred domačim občinstvom in ga niso hoteli pustiti z grenkim občutkom poraženosti, čeprav si ni nihče toliko pričakoval in zahteval od njih. Toda navdušenje in vnema sta delala čudeže, kot je bil npr. čudež sijajni uspeh sester Epple. Videli smo na televiziji presrečna obraza, vrisk in objem obeh sester, kar je bilo morda najlepše, kar se je dalo videti pri teh tekmah. Šport je lep ravno zaradi tega.

Športniki, ki se zanašajo samo na svoje znanje in tehniko, pa niso sposobni takega navdušenja, veselja do tekmovanja, vneme in zagrizenosti, nujno potegnejo ta krajšo, kot se pravi, kadar zadenejo ob take tekmovalce. Če nas slovenski športniki

tolikokrat presenetijo neugodno, namesto veselo, je to pripisati prav dejstvu, da iz bogvekakšnih razlogov niso sposobni, ali vsaj ne pogosto, takega navdušenja. Morda tekmujejo živčno preobremenjeni ali pa se ne zavedajo, kaj slovenska javnost pričakuje od njih in koliko ji je do ugleda slovenskega športa.

—o—

BOJI IN PARADOKSI NA AFRIŠKEM ROGU

■ nadaljevanje z 2. strani

je s Sovjetsko zvezo, medtem ko sta si na Bližnjem vzhodu Izrael in Sovjetska zveza zagrizena nasprotnika. Izrael se namreč boji, da bi postalo z zmago Eritrejske osvobodilne fronte Rdeče morje čisto arabsko, kajti Eritrejci se čutijo sorodni Arabcem in uživajo podporo nekaterih arabskih držav, čeprav ne najbolj »levih«. Čudno je tudi, da se del eritrejske uporniške fronte proglašajo za marksističnega, medtem ko podpira Sovjetska zveza abesinski režim.

—o—

Štirje argentinski ribiči so baje videli v nedeljo zvečer leteči krožnik in človeku slično postavo v njem, ko so lovili ribe na morju blizu San Luisa, 850 km od Buenos Airesa. Leteči krožnik je priletel čisto tiho in se spet tiho oddaljil, potem ko je ostal nekaj časa negibno 3 m od tal v oddaljenosti 25 metrov. Tedaj so tudi videli v luskinasto srebrno tuto oblečeno postavo v njem. Ljudje, ki poznajo ribiče, pravijo, da so resni in resnicoljubni možje.

Iz Goriške

V petek, 3. t.m., je bilo v Novi Gorici tradicionalno srečanje, ki ga je za predstavnike zamajskih Slovencev na Goriškem priredila novogoriška občinska uprava. Srečanja so se poleg zastopnikov sovodenjske, doberdobske in števerjanske občine letos prvič udeležili tudi predstavniki štandreske in podgorske konzulte ter konzulte za manjšinska vprašanja pri goriški občini, tako da so bili zastopani tudi Slovenci, ki živijo v mestu Gorica.

Nejasen politični položaj

(nadaljevanje s 1. strani)

Vsa stvar se je — gledano realistično — zavozlala predvsem glede tistega, kar je že dolgo vzrok politične krize v Italiji: komunistična stranka se je naveličala opozicije in hoče za vsako ceno v vlado, zlasti tudi zato, ker se njeno vodstvo boji, da bi sicer zamudilo pravi trenutek. KPI je po svoji volivni moči dosegla višek, ki bi ga mogla preseči le še za kak odstotek, morda za dva ali tri, toda potem bi lahko nastopili že drugi pogoji tako v Italiji sami kot zunaj nje in njena volivna moč bi nujno začela spet nazadovati. S tem pa bi bili dokončno pokopani upi, da bi prišla na oblast. Izkoristiti mora torej sedanji trenutek, pri čemer vladne »formule« in definicije njenega sodelovanja v vladi oziroma v vladni večini niso tako važne, pač pa dejstva, tembolj ker ve, da bi začela Krščanska demokracija nujno nazadovati, če bi prišlo do delitve oblasti.

To pa ve tudi Krščanska demokracija, zato skuša vztrajati pri videzu, da bi bila nova vladna večina z vključitvijo komunistov samo programska, ne politična in da ostaja torej formalno še naprej odnos med večino in opozicijo. Če bi namreč vstopili komunisti z drugimi levimi strankami vred v vlado, bi dejansko postala Italija država brez opozicije in tako tudi brez alternative vladajočemu sistemu, kar bi bilo že zelo, zelo blizu enostrankarskim sistemom, ki se seveda rajši imenujejo »fronta«, »gibanje«, »zbor« kot pa stranka.

To pa je le ena plat današnjega zmedenega italijanskega položaja, ki postaja vse bolj nepregleden in vzbuja pesimizem, ki ga tudi morebitni uspeh novih Andreottijevih pogajanj in sestava nove vlade ne bi pregnala, kajti vsem bo tudi v tem primeru jasno, da bo vlada šibka in da ne bo dolgo trajala.